

THEATER | EUROPESE PREMIÈRE | BEIJING, CHINA

WANG CHONG & THÉÂTRE DU RÊVE

EXPÉRIMENTAL Ghosts 2.0 | 群鬼 2.0

WANG CHONG OVER *GHOSTS 2.0*

Ibsen is superrelevant voor het huidige China

Wang Chong is een Chinese regisseur en theatermaker die dit jaar naar Noorderzon komt met *Ghosts 2.0*. De meeste van zijn stukken hekelen het sociale en politieke keurslijf waarin zijn generatie in China – hij is 36 jaar oud – moet zien te overleven. *Ghosts 2.0*, een stuk uit 2014, is gebaseerd op *Spoken*, een stuk uit 1881 van Henrik Ibsen. Twee jaar eerder, in 2012, tacklede Chong al eens alle 27 toneelstukken van de grote Noor in het multimediale *Ibsen in One Take*. Ibsen? Noors werk uit de late 19de eeuw als vertrekpunt voor een kritische kijk op het China van nu?

'In Shanghai kregen we geen vergunning om *Ghosts 2.0* op te voeren'

"Je zult het niet geloven", zo begint Chong zijn antwoord op deze verbaasde vraag. Voor de première van *Ghosts 2.0* had hij aanvankelijk Shanghai op het oog. In het streng gecensureerde China moet je eerst een vergunning krijgen om een stuk in een schouwburg te kunnen spelen. "In drie districten van Shanghai hebben we zo'n vergunning aangevraagd. In alle drie werd die geweigerd. Voor mij maakte dat zonneklaar hoe relevant Ibsen is voor het huidige China." *Ghosts 2.0* – het cijfersuffix uit het digitale universum gebruikt Chong voor zijn remakes van theaterklassiekers – ging uiteindelijk in première in Chongs woonplaats Beijing. In Shanghai kon het pas later alsnog worden gespeeld, via een omweg. "In de kunstgalerie van een vriend. Voor zo'n locatie heb je geen vergunning nodig." Ibsens origineel draait om een aristocratische Noorse familie. Vader is al dood, na een leven vol dwangmatig overspel. Zijn zoon heeft zijn syfilis geërfd. Hij wordt verliefd op het dienstmeisje van zijn moeder, niet wetend dat zij buitenechtelijk door zijn vader is verwekt – potentiële incest dus.

GRAND THEATRE | 60 MIN

di 28 en wo 29 aug | 19:30 uur (di 28 aug met nagesprek)

entree | 15

taal | Mandarijn met Engelse ondertiteling

N
D
E
R
N

Als hij daar later achter komt, smeekt hij zijn moeder een einde te maken aan zijn toch al door een terminale ziekte verwoeste leven. Naargeestige familiegeheimen, verzwegen en toegedekt met hulp van een huichelachtige geestelijke, Pastor Manders.

‘Ik veranderde verrotte Noorse aristocraten in een rotte Rode familie’

“In *Ghosts 2.0* heb ik deze verrotte Noorse aristocraten veranderd in een door en door rotte *Red family*”, vertelt Chong. “De familie van een overleden aristocraat uit de elite van de Chinese communistische partij. Van Pastor Manders maakte ik een *Chief Secretary*, een van de machtigste functionarissen in de Chinese partij-elite. Een even duidelijke als subtiele kritiek op de huidige toestand in China.” Aldus gesecculariseerd werd Chongs tweede take on Ibsen alsnog superrelevant in zijn eigen land. “In Beijing werd het stuk enthousiast ontvangen, vooral door de jongeren in het publiek.” Helaas

hadden die drie censoren in Shanghai de relevantie eveneens haarfijn in de ogen. “Waarom ik het stuk dan wel in Beijing mocht tonen zal ik wel nooit te weten komen. Misschien wilde iemand in Beijing een partijvaal in Shanghai een hak zetten. Misschien hebben die twee gecorrespondeerd met elkaar. Ik weet het gewoon niet, onze censoren houden hun ware motieven geheim.”

Het bizarre is dat Ibsens toneelteksten overal in China te koop zijn, vertaald in het Chinees. Zijn stukken worden daar ook gewoon opgevoerd. “Maar dan op een lelijke manier”, zegt Chong. “Door acteurs die pruiken dragen, en grotere neuzen, en schoudervullingen, om eruit te zien als laat 19de-eeuwse Noren, haha! Totaal belachelijk. Zolang onze censoren Ibsen zien als een schrijver die archaïsche Noorse problemen behandelt, is er niets aan de hand. Ik krijg af en toe problemen omdat ik zijn teksten vertaal naar het hedendaagse China.”

‘Je ziet mensen die selfies maken terwijl ze kletsen met hun familieleden’

Wat gaan we precies zien in *Ghosts 2.0*? “De moderne rode familie”, antwoordt Chong. “Mensen die voortdurend selfies maken en tegelijkertijd kletsen met hun familieleden. Die selfies projecteer ik op vier videoschermen. Wat jullie te zien krijgen is de moderne multimediale verwarring. Mensen die half met elkaar praten, en tegelijkertijd half met zichzelf bezig zijn.” De auteur doet zelf niet meer mee aan die verwarring. Begin 2016 kreeg hij een motorfietsongeluk in de Thaise stad Chiang Mai. De schade: een gescheurde gewrichtsband in zijn voet, en een verbrijzeld smartphone. De band herstelde weer na een ingreep in een Thais ziekenhuis, maar de telefoon heeft hij nooit vervangen door een nieuwe. “Mijn nummer is inmiddels opgeheven.”

Ter plekke besloot hij het ook eens een jaar zonder Facebook te proberen, toch hét communicatiemedium voor jonge makers van internationaal festivaltheater zoals Chong zelf. Dat beviel zo goed, dat hij begin 2017 ook zijn Facebook-pagina definitief verliet.

Chong veranderde zijn appartement in een ‘gedeëlektriseerd territorium’

En hij ging nog een stap verder. Bezoekers van zijn appartement in Beijing moeten hun smartphone, tablet en laptop tegenwoordig achterlaten in een kluis naast de voordeur. Chong herdoopte de flat namelijk in Ting Dian Ting, ofwel het “gedeëlektriseerde territorium”. Er is geen stroom meer in zijn huis. Mailen doet hij nog wel, via Hotmail. Maar daarvoor moet hij op bezoek bij zijn moeder, die wifi heeft. “Op termijn wil ik al mijn werk en correspondentie opbergen in de cloud, zodat ik kan emailen in het internetcafé bij mij om de hoek en mijn moeder niet langer hoeft lastig te vallen.”

In 2012, toen hij zijn telefoon en Facebook nog had, maakte Chong vijf nieuwe producties, zo valt op te maken uit zijn Wikipedia-lemma. In 2016 slechts één, en in 2017 vier. Met en zonder telefoon en Facebook is Chong zeer productief: liefst 25 nieuwe theaterwerken maakte hij in zijn twaalf jaren als regisseur en auteur. Hoe effectief is zijn digitale geheelonthouding eigenlijk? Haha, lacht Chong weer. Leuk geprobeerd, deze rekensom. “Die aantallen zeggen natuurlijk wel iets, maar niet alles. Ik voel het effect wel degelijk. Ik kan me gewoon beter concentreren op mijn werk.”

